

2

3

לרוב אני יוצא למסעות מאתגרים, כאלה שדורשים כיתות רגליים ותכנון מראש. הפעם יצאתי לחופשת רוגע אמיתית. נכנסתי אל תוך אגדה גאורגית קסומה באתר הנופש לופוטה שבמזרח גאורגיה היפהפייה. והאמת, הוקסמתי!

כבר מחלון המטוס, מעל עיר הבירה טיביליסי (Tbilisi), החל להציץ הירוק הבלתי נגמר הזה של המדינה היפהפייה. ביקרתי בגאורגיה לפני 12 שנים, ושמחתי מאוד לחזור לכאן. זו מדינה של טבע, אוכל, תרבות ואנשים מסבירי פנים. כל מה שצריך בשביל ליהנות מחופשה רגועה ואיכותית.

מנמל התעופה של טיביליסי המשכתי בנסיעה של שעתיים אל אתר הנופש לופוטה (Lopota Resort & Spa) שבמזרח המדינה. הדרך המתפתלת כמעט לא מיושבת, פה ושם מציצים כפרים קטנים, חלקם כבר כמעט נזנחו מאדם, ועיר אחת גדולה יחסית, תלאווי (Telavi) שמה. היא שוכנת במחוז קַחֶתִי (Kakheti), ונחשבת לבירת חבל היין של המדינה, שבו מתגוררים כ-300,000 תושבים. אל העיר עוד אשוב בהמשך, ורק אציין שהיערות הירוקים המלווים את הכבישים המתפתלים שובי עין.

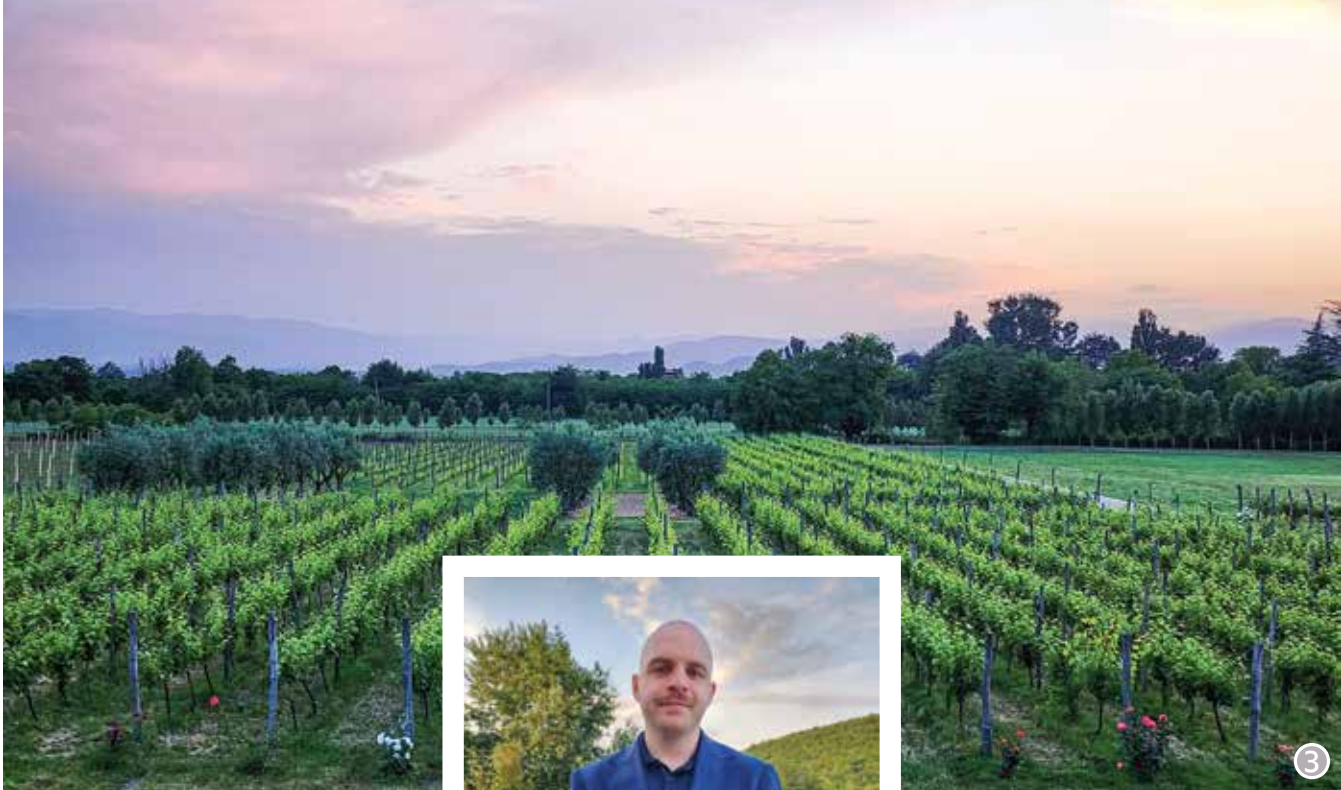
כשדיג מוביל לחזון

1. גאורגיה היא מדינה של ארבע עונות, ובאביב העצים בשיא תפארתם.
2. מיני עופות מים באגם לופוטה. נראה שמרביתם עברו תהליך החתמה, שכן הם אינם מפחדים מהמבקרים וגם לא מהסירות המשייטות באגם.
3. להשתכשך בבריכת שחייה על רקע הרי הקווקז זה בהחלט תענוג.

גן העדן הגאורגי! חופשה חלומית טובלת בירוק

כתב עמרי גלפרין צילמו: אורית ועמרי גלפרין

הוא יין הענבר (wine Amber). את היין הזה מכינים בטכניקה דומה לזו של היין האדום, ובה הענבים מותססים לזמן ממושך יחד עם הקליפות והזרעים, מה שמעניק ליין את אותו גוון ענברי וטעם עמוק וחזק יותר. חוץ מיין, מתברר שבגאורגיה מכינים משיירי קליפות הענבים משקה אלקוהולי חזק במיוחד ששמו צ'צ'ה (Chacha), והוא נחשב למשקה גאורגי מסורתי. מבחינת הגאורגים, המשקה מזוהה עם גאורגיה כפי שהוויסקי מזוהה עם סקוטלנד או הסאקה עם יפן. יש המכינים את הצ'צ'ה גם מפירות מקומיים אחרים, כמו תאנים, תפוחים ואגסים.

מקסימה, שבמרכזה האגם. זהו מקום נהדר לעצירה קלה ולהתרגעות. מסלול הליכה נוסף נמצא מאחורי מרכז הספא של האתר Forest Spa – טיול אחר שיוצא מלופוטה הוא באמצעות טרקטורונים. זהו טיול אנרגטי ומדליק שאורך כשעה, ובו נכנסים אל תוככי יערות הסביבה, חולפים על פני הכרמים של מחוז קחתי, והכול בנהיגה עצמית מלווה בהדרכה. כחלק מהמסלול עוברים בנתיב מים ובזן, ומעט מתלכלכים, לכן רצוי להתלבש בהתאם. החוויה מהנה, וזהו בהחלט טיול שאגדיר כחובה למגיעים למקום. אפשרות נוספת היא פשוט לרכוב על אופניים בין השבילים המטופחים וסביב האגם.

קחתי ושתיתי

על פי עדויות היסטוריות, מחוז קחתי הגאורגי הוא מקום הולדתו של היין בעולם, עם מסורת ייצור של אלפי שנים. בחפירות ארכאולוגיות נחשפו קנקני חרס המכונים קוֹוֶרִי (Qvevri), שבהם תסס היין. שיטה ייחודית זו זכתה להכרה עולמית על ידי אונסק"ו. גם כיום חבל קחתי הוא המרכז העיקרי של תעשיית היין הגאורגית, ובו מאות יקבים הפועלים בשיטות מסורתיות לצד מודרניות, והוא מהווה מוקד משיכה לחובבי יין מכל רחבי העולם. בלופוטה עצמה הוקם יקב מקומי עם המותג Château Buera, שמייצר למעלה מ-20 סוגים שונים של יינות, ומהם ניתן ליהנות בארבע המסעדות שבאתר, ואפשר אפילו להצטרף לסיוור יין מקיף הכולל טעימות.

היקב המקומי נחשב למסקרן, ויש המגדירים

את האגם מקיפים הרים אחרים, עטויים עצי חורש צפופים. במורדותיהם נמתחים לאורך קילומטרים כרמים אין סופיים. תמונת הנוף הזאת מביאה את מייסוראדה לזיום רעיון: כאן הוא ינסה להקים מלון משפחתי קטן ולמשוך תיירים לסביבה הבתולית. ואכן, הרעיון הפך למציאות. בשנת 2008 נגזר הסרט. מבנה שבו שמונה דירות קטנות הוקם בקרבה לאגם, ותיירים החלו לפקוד את המקום. היוזמה החלה לתפוס תאוצה, וגוגה המשיך לפתח את הסביבה. כיום גן העדן הגאורגי של לופוטה מכיל כבר יותר מ-300 חדדים, כמה בריכות שחייה, מסעדות, מועדון ג'אז, פארק מים ועוד המון אטרקציות שונות. למרבה הצער, לפני ארבע שנים מייסוראדה הלך לעולמו ממחלה קשה, כשהוא רק בן 49, אך משפחתו ממשיכה את חזונו.

ברגע שמגיעים אל האתר קצת מתבלבלים, שכן בניין הקבלה יושב בין עצים ומאחוריו האגם – אז היכן בדיוק ישנים? ובכן, מסביב לאגם יש כמה מבני עץ מטופחים ואין-ספור שבילים, וביניהם כרמים וגנים בוטניים פתוחים, ערוגות פרחים ועצים. בתוך השקט ניתן לשמוע רק ציצי ציפורים מקומיות, מעין פס קול לשלווה המוחלטת. נראה שגם תיירים ישראלים גילו את המקום, ולאחר שנתיים מורטות עצבים בישראל הם מחפשים מקום רגוע שבו ניתן לחבק את השלווה שהלכה לה לאיבוד בארץ.

אפשר גם לטייל

אגם לופוטה מוקף מדרונות מיוערים. סירות פדלים משיטות בו באיטיות, ומיני ציפורים חיות בסביבתו. לרגעים זה נראה כתמונת פנטזיה. אחד ממסלולי הטיול הרגילים שאליהם ניתן לצאת מהאתר נמצא מאחורי מבנה המסעדה האיטלקית שבמקום. זהו בעצם טיפוס קצר על הר די תלול, ברמת הליכה קלה-בינונית, שאורך כחצי שעה לכיוון. לאורך המסלול יש צמחים שחלקם מעט קוצניים (רצוי מכנסיים ארוכים), וגם מעט עצי פרי וחורש טבעי. המטרה להגיע

לבניין קפלה קטן ועתיק בצבע לבן, וממנו להשקיף אל עבר האגם והסביבה. לקפלה הקטנה הזאת, למרות המראה הצנוע שלה, היסטוריה משמעותית. היא נבנתה בימי הביניים, כחלק מרשת של כנסיות שהיו באזור, בין הכפרים המקומיים. העיצוב הפשוט של הקפלה, שלה קירות אבן לבנים וחלונות קטנים, משקף את הסגנון האדריכלי הגאורגי המקומי. מיקומה הגבוה העניק לה גם תפקיד של מגדל תצפית, וכיום היא מהווה נקודת רוגע למטיילים באזור. ואכן, הטיפוס משתלם! בסופו מתגלה תמונת נוף

חוויה סלאבית

בסיוור בין שבילי האתר, בכל כמה מטרים ניתן לראות פסלים סביבתיים יפים. הרעיון הוא ליצור חוויה של טבע והשראה אמנותית, וכמובן גם לתת לאמנים מקומיים ובין-לאומיים במה מכבדת בסביבה נאה. באחד מהשבילים שבהם הלכתי התגלו מבני עץ

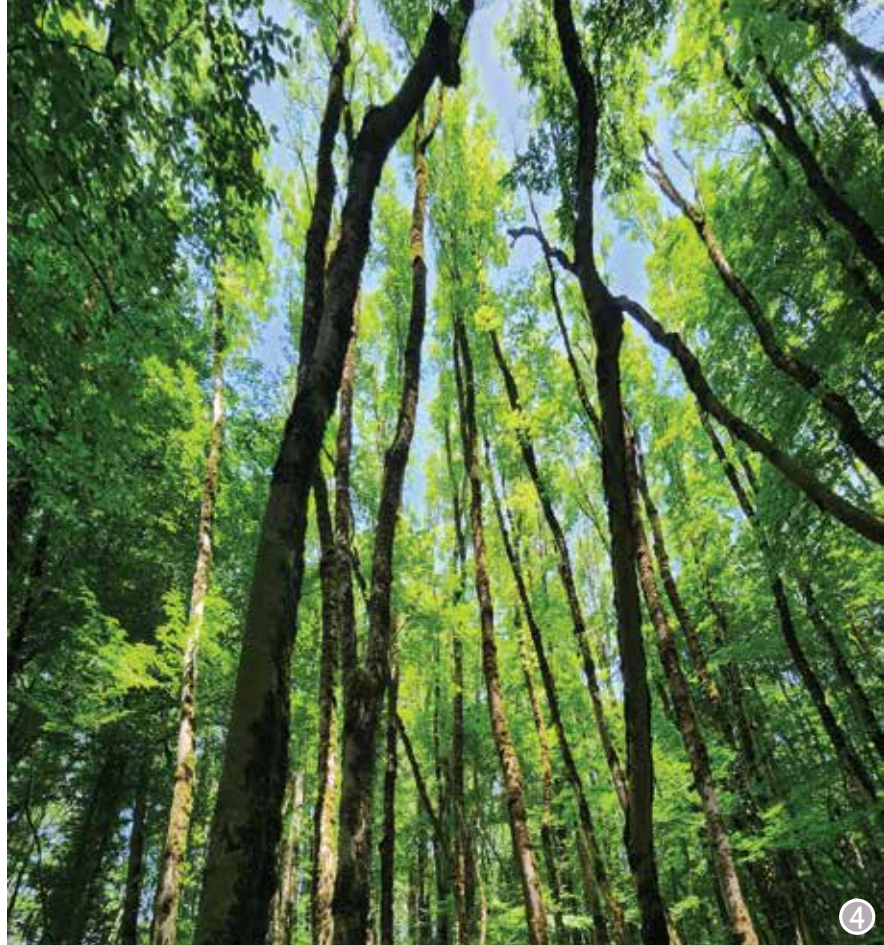
1. בניין המסעדה הגאורגית המודרנית שבלופוטה. מתחתיה מצוי היקב Château Buera. סביב המבנה כרמים.
2. אחת הבוקר בלופוטה היא חוויה קולינרית מודרנית וגאורגית גם יחד, עם מגוון מאכלים נפלאים.
3. כרמים לקראת שקיעה.
4. גבראל מנאבדה, הסומילייה של יקב Château Buera. האישי בעל ידע רב, והוא בהחלט מעוניין להעשיר את היוצאים איתו למסע אל תוככי היקב.
5. חביות היין של יקב Château Buera. לאחר כמה חודשי התיישנות היין מועבר לבקבוק.

מלכותי, מסמכים עתיקים, כלי נשק ויצירות אמנות המתארות את חיי המלוכה. הארמון עצמו בנוי בסגנון ארכיטקטוני מרשים, המשלב אלמנטים גאורגיים מסורתיים עם השפעות מודרניות יותר.

במרחק של חמש דקות הליכה מהמוזאון ניצב עץ דולב עתיק, שגילו מוערך ב-900 שנה. העץ הוא אחד המונומנטים הטבעיים העתיקים והמרשימים ביותר בגאורגיה. הוא מתנשא לגובה מרשים של 46 מ', והיקף גזעו מגיע לכדי 12 מ'. לאורך השנים משך אליו העץ דמויות ספרותיות ואנשי ציבור גאורגיים שהתפעלו מהדרו וממשמעותו ההיסטורית. בשל גילו המרשים נעשו מאמצים לשימורו כדי להבטיח את המשך קיומו. מומחים משתמשים בטכנולוגיות מתקדמות להערכת מצבו הבריאותי וליישום אמצעים כמו גיזום וחגורות תמיכה לשמירה על חיוניותו. אם מבקרים בעיר, בהחלט מומלץ להגיע ולצפות בשורד הענק.

נקודה נוספת בעיר, שלא כדאי לוותר עליה, היא השוק המרכזי של תלאווי. השוק סגור במתחם פנימי ולצידו עוד רחובות רבים שבהם נמכרת סחורה מגוונת. התוצרת שנמכרת בשוק היא בעיקר פירות וירקות

כמנהיג חזק ואסטרטג מבריק, שהצליח לשמור על יציבות יחסית באזור הקווקז. הוא ניסה לערוך רפורמות בממשל, בכלכלה ובצבא, ואף חיזק את הקשרים עם האימפריה הרוסית כדי להגן על ממלכתו מפני פלישות פרסיות. צד שני, החלטתו להעמיד את ממלכתו תחת חסות רוסית בשנת 1783 הייתה שנויה במחלוקת, שכן רבים בגאורגיה ראו בכך משום ויתור על העצמאות. יותר מכך, זה היה מהלך שלבסוף לא מנע את הפלישה הפרסית ההרסנית לטביליסי בשנת 1795. אולם, למרות הביקורת, ארקלה השני נותר דמות נערצת בגאורגיה. הוא נתפס כמלך שנאבק למען עמו, גם אם החלטותיו לא תמיד הובילו לתוצאות הרצויות. בארמון מוצגים כמה פריטים היסטוריים, כולל ריהוט

אוספי מטבעות ויצירות אמנות. בין המוצגים ניתן למצוא כלי נשק, בגדים מסורתיים, שטיחים וספרים שהודפסו בבית הדפוס של המלך (פתוח כל השבוע חוץ מימי שני).

באותו מתחם נמצא גם ארמון המלך ארקלה השני. הארמון, ששימש את המלך במאה ה-18, משמר את רוח התקופה ומספר את סיפור מאבקי העצמאות הגאורגיים כנגד האימפריות הגדולות. המלך ארקלה השני נחשב לאחת הדמויות המרכזיות בהיסטוריה של גאורגיה. הוא שלט בממלכה האזורית בין השנים 1744-1798. פעילותו התמקדה בעיקר בניסיונות לבסס את עצמאות הממלכה מול אימים חיצוניים ופנימיים. מצד אחד, ארקלה השני נתפס בעיני רבים

במאה ה-17 הפכה תלאווי לבירת ממלכת קחתי. המלך אַרְקֶלָה השני (Erekle II), מגדולי מלכי גאורגיה, הפך את העיר למוקד שלטון מרכזי, צבאי ותרבותי, אך במאה ה-19 היא נכבשה על ידי האימפריה הרוסית. בעיר ובסביבתה יש כמה מנזרים וכנסיות, אתרי תיירות ומוזאונים, ובהחלט ניתן ביום טיול אחד להספיק לבקר בכמה מהם, ולשלב גם ביקור בלופוטה.

במרכז העיר נמצא המוזאון ההיסטורי של תלאווי (Telavi Historical Museum). המוזיאון שוכן בתוך מתחם ארמון המלך ארקלה השני, שהוא הארמון המלכותי היחיד שנותר בגאורגיה מן המאות ה-17 וה-18. המוזאון מציג אוסף עשיר של חפצים היסטוריים, כולל חומרים אתנוגרפיים,

- ענוג - הכול במטרה לשפר את זרימת הדם. האמת שזו הייתה חוויה ייחודית, ובסופה כל מה שרצייתי זה רק לשקוע בשינה נעימה.
- 1-2.** חצר מנזר נקראסי. מעבר למבנים ההיסטוריים, נוף העמק הנשקף מהמקום הוא יפהפה.
- 3.** מבנה הקפלה הקטן המשקיף על האגם. ההליכה קצרה אך מעט מפורכת, אבל הנוף המתגלה בהחלט שווה כל מאמץ.
- 4-5.** יערות הסביבה. בטיול הטרקטורונים נכנסים אל עומק היערות, והמחזה מקסים.
- 6.** טוב, היינו חייבים לנסות ביקור בבית מרחץ סלאבי. ככה נראים שני אנשים בתוך הסאונה שבה החום מגיע לכדי 120 מעלות פרנהייט.
- 7.** פסלים סביבתיים הם חלק משמעותי מסביבת האתר, והוצרים מגיעים מכל רחבי העולם. הפסל שבתמונה הוא של האמן התאילנדי נאיידה צ'אנגמו (Naidee Changmoh)

קטנים, עשויים גזעים - לוגים. המקום הזה הוא בית מרחץ בסגנון סלאבי. זוג שהגיע מאוקראינה ומתגורר באחד המבנים הללו, הביא עימו לאתר את תרבות המרחצאות. החלטתי לנסות - ואני כבר אומר שזה לא מתאים לכל אדם, בייחוד לא לאנשים עם בעיות של לחץ דם. ואיך זה בדיוק עובד? תחילה עוברים לבגד ים ומתיישבים על ספסל בתוך סאונה. זו סאונה לווהט, שהטמפרטורה שבה גבוהה מ-120 מעלות פרנהייט (כ-50 מעלות צלזיוס). לאחר כמה דקות יוצאים החוצה, נושמים מעט אוויר צח, לוגמים תה, וחוזרים לסאונה. לאחר הפעם השנייה נעמדים מתחת לזרם מים מקפיא עצמות, וחום הגוף צונח מיידית. זו חוויה מטלטלת, ועם זאת יש בה גם משהו שמשרה נינוחות. ממש ריסטרט לגוף. בהמשך נשכבים על מיטת טיפולים, והמטפל חובט בעדינות בגוף עם עלים ריחניים של עץ ליבנה, וגם מכה בקערות טיבטיות המשמיעות צליל

- במקום מגרשי טניס מקצועיים שאף מארחים טורנירים בין-לאומיים, חדרי כושר, כדורסל, כדורגל ועוד.
- הטיפוס אל מנזר נקראסי קשה מאוד ותלול, ובכל חצי שעה יש אוטובוס המסיע מבקרים משער הכניסה עד למנזר עצמו.
- ניתן לבקש בבניין הקבלה מדריך עם רכב (בתשלום) שייקח את המבקרים לסיור בעיר תלאווי ובסביבתה. המדריך שלי היה נחמד ומקצועי, שמו באקארי גאקוטושבילי (Bakari Gakhutishvili).

לינקים:

- * Lopota Resort: www.lopotaresort.com
- * Telavi Historical Museum: www.telavisistoriulimuzeumi.ge/home
- * Georgian Travel Guide: <https://georgiantravelguide.com/en/nekresi-monastery>

Thanks to Jordan and Natalia for organizing this special tour.

האם מותר להקריב חזיר במנזר?

מקום נוסף, שנמצא במרחק של כחצי שעה נסיעה מתלאווי ובהחלט שווה ביקור, הוא מנזר נקראסי (Nekresi Monastery). המנזר נוסד במאה הרביעית לספירה, והוא אחד האתרים הדתיים העתיקים ביותר בגאורגיה, ונחשב לנקודת מפגש רוחנית, היסטורית וכאדריכלית יוצאת דופן. במאה הרביעית, כשגאורגיה הייתה בין המדינות הראשונות שקיבלו את הנצרות כדת רשמית, הוקם המנזר. הוא שימש כמרכז דתי, תרבותי וחינוכי באזור קחת, וכן כנקודת הגנה במאבקים היסטוריים.

המנזר בנוי על גבעה גבוהה שממנה נשקף נוף עוצר נשימה של עמק אלאזני והרי

כבשים. בשר חזיר משמש לעיתים קרובות בארוחות חג, כהנצחה לאסטרטגיית ההגנה ההיסטורית של המנזר.

יום טיול מלא בסביבת לופטה הסתיים והביא חוויה שמעט גיוונה את השהות. אולם, מה יותר מהנה מלחזור אל גן העדן הגאורגי לאחר יום טיול, לטבול באחת הבריכות,

1. הלחם של מחוז קחת. זהו לחם מוארך, מעט מלוח, שחייב להיות מוגש טרי. במסעדת Kakhetian Corner ניתן לראות כיצד מכינים אותו בטאבון ייחודי.
2. מרתפי יקב Château Buera. זה הזמן של היין להתיישן בבקבוקים למשך כמה חודשים עד שנים.
3. החינקלי שמוגש במסעדה הגאורגית המסורתית Kakhetian Corner. חינקלי הוא כיסון בצק שממולא בדרך כלל בשר, גבינה או פטריות. הוא נחשב לאחד המאכלים הלאומיים של גאורגיה. באופן כללי, המזון במסעדה הזאת טעים ומעניין, ובהחלט שווה ביקור. ואל תוותרו על קומפוט הדובדבנים הנהדר.
4. צ'ורצ'חלה, הממתק הגאורגי המפורסם. לא ניתן לבקר במדינה הזאת בלי לטעום את המעדן המקומי הממולא אגוזים.
5. השוק המרכזי של העיר תלאווי. מוכרים שם בעיקר פירות, ירקות, בשרים ודגים. זה גם מקום נהדר להצטייד בצ'ורצ'חלה.

טריים ומוצרי מזון אחרים. אבל זה גם המקום לקנות את ממתק הצ'ורצ'חלה המקומי, שמוגדר על ידי התושבים כ"סניקס הגאורגי". את הצ'ורצ'חלה מכינים משרשרת אגוזים (לרוב אגוזי מלך) המושחלים על חוט וטבולים בתערובת סמיכה של מיץ ענבים, קמח (יש מי שמכינים עם עמילן תפוחי אדמה) וסוכר, ולאחר מכן תולים זאת לייבוש. הממתק, שנראה כמו נקניק מתוק, נחשב לאחד הסמלים הקולינריים של גאורגיה, והוא נולד כתוצר לוואי של תעשיית היין הגאורגית, שכן להכנת הציפוי משתמשים במיץ ענבים מרוכז.